

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2011.9.7.
COM(2011) 540 végleges

2011/0238 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS HATÁROZATA

**a tagállamok és harmadik országok között az energiaellátás területén kötött
kormányközi megállapodásokra vonatkozó információcsere-mechanizmus
létrehozásáról**

INDOKOLÁS

Az Európai Tanács a 2011. február 4-i ülésén úgy határozott, hogy az Unió és a tagállamok tevékenységét jobban össze kell hangolni annak érdekében, hogy a legfontosabb energiatermelő, -fogyasztó és tranzitországokkal fennálló, energiapolitikát érintő külkapcsolatok terén a következetesség és a koherencia biztosítható legyen. A Tanács ezért felkérte a tagállamokat, hogy 2012. január 1-jétől tájékoztassák a Bizottságot a harmadik országokkal az energiaellátás vonatkozásában korábban megkötött, illetve új kétoldalú megállapodásaikról.¹

Ez a javaslat az Európai Tanács következtetéseit olyan mechanizmussá alakítja, amely részletes eljárásokat tartalmaz a tagállamok és a Bizottság közötti információcserét illetően az olyan kormányközi, azaz a tagállamok és harmadik országok között létrejött, jogilag kötelező erejű megállapodások vonatkozásában, amelyek várhatóan befolyásolják a belső energiapiac működését, illetve az energiaellátás biztonságát az Unióban.

Ez a javaslat a Bizottságnak az energiaellátás biztonságáról és a nemzetközi együttműködésről szóló, „Az EU energiapolitikája: Kapcsolat a határainkon túli partnerekkel” című közleményét egészíti ki.²

1. SZAKPOLITIKAI CÉLKITŰZÉSEK

Az Unióba behozott energia részaránya folyamatosan emelkedik.³ A tagállamok és az energiavállalatok következetesen Unión kívüli új energiaforrásokat keresnek. Jellemző, hogy a harmadik országokbeli nagy energiatermelő vállalatokkal folytatott tárgyalások során politikai támogatásra van szükség, amely a tagállamok és a harmadik országok közötti kormányközi megállapodások megkötése révén valósul meg. Ezeket a kormányközi megállapodásokat általában kétoldalú tárgyalások során kötik meg, és a megállapodások gyakran képezik részletesebben kidolgozott kereskedelmi szerződések alapját.

A tagállamok az európai uniós villamosenergia- és gázpiac liberalizációját, különösen a harmadik energiacsomag⁴ bevezetését követően jelentős mértékben megváltoztatták az energiaellátásra vonatkozó jogszabályaikat. Ezeknek a jogszabályi változásoknak a betartása nem mindig szolgálja a harmadik országokbeli energiatermelők gazdasági érdekeit. A tagállamokra az energiaellátás esetleges kiesésének okán egyre nagyobb nyomás nehezedik, hogy a harmadik országokkal megkötött kormányközi megállapodásaikban jogszabályi engedményeket tegyenek, amelyek ellentétesek az uniós energiajoggal. Az ilyen engedmények veszélyeztetik az Unió belső energiapiacának megfelelő működését.

Amikor például kormányközi megállapodást kötnek egy adott gázvezetékprojekt támogatására, a megállapodás nem tartalmazhat olyan kikötést, amely értelmében egy adott szállító fenntarthatja magának a jogot, hogy a vezeték teljes kapacitására vagy annak egy

---

¹ Ezt a következtetést az Energiaügyi Tanács a 2011. február 28-i ülésén megerősítette: „Fokozottabb és időben megvalósuló információcsere a Bizottság és a tagállamok között, ideértve a tagállamok Bizottságnak küldött tájékoztatását a harmadik országokkal kötött új és meglévő kétoldalú energiaellátási megállapodásaikról”.

² COM(2011) 539

³ A 2030-ra vonatkozó forgatókönyvek szerint a harmadik országokból érkező energiabehozatal elérheti az 57 %-ot.

⁴ HL L 211., 2009.8.14.

részére szerződést kössön, kivéve, ha az uniós jog ilyen kikötésre lehetőséget biztosít azt követően, hogy az illetékes hatóságok nemzeti vagy uniós szinten kedvező határozatot hoztak az energiaellátásra vonatkozó uniós jogszabályokban szereplő, harmadik személyek hálózati hozzáféréseinek biztosítására vonatkozó kötelezettség alóli mentesség tekintetében, valamint ha e kikötés megfelel az e jogszabályokban szereplő feltételeknek. Ellenkező esetben a megállapodás az uniós jogba ütközik, és így a beruházók számára nem nyújt jogbiztonságot. A gázvezetékprojekt továbbá nem kaphat uniós támogatást. Mivel a tagállamok a harmadik országokkal kötött kormányközi megállapodásaikat még akkor sem módosíthatják egyoldalúan, ha azok egyes rendelkezéseiről megállapítható, hogy azok sértik a belső piaci szabályokat, a jogsértő rendelkezéseket tartalmazó kormányközi megállapodások miatt a tagállamoknak egymásnak ellentétes jogi kötelezettségeknek kellene eleget tenniük, továbbá az ilyen megállapodások veszélyeztetik az Unió belső energiapiacának megfelelő működését. Ezért az ilyen megállapodásokat a tagállamok nem írhatják alá.

Ezenkívül, amint az az Oroszországi Föderáció és Ukrajna között 2009 januárjában kialakult gázvitából is kiderült, ha a belső piac nem működik megfelelően, az EU még sebezhetőbbé válik az ellátás biztonságával kapcsolatos kockázatokat illetően. Ezért fontos, hogy a tagállamok és a Bizottság számára ismert legyen, hogy az Unióba milyen mennyiségben hoznak be energiát és az milyen forrásokból származik.

Ennek érdekében javítani kell a meglévő, az ideiglenesen alkalmazott és a jövőben megkötendő kormányközi megállapodásokkal kapcsolatos információcserét a tagállamok között, valamint a Bizottság és a tagállamok között. Ez megkönnyíti az uniós szintű koordinációt és az uniós energiapolitika eredményes végrehajtását. Javítja továbbá az egyes tagállamok tárgyalási pozícióját a harmadik országokkal szemben, annak érdekében, hogy biztosítsa az ellátás biztonságát, az Unió belső energiapiacának megfelelő működését, jogbiztonságot teremtsen a beruházási döntésekhez, és lehetővé tegye a projektek esetleges uniós támogatását. A kormányközi megállapodások fokozottabb átláthatósága végül a szolidaritás szellemében növeli a következetességet és a koherenciát az Unió energiapolitikát érintő külkapcsolataiban, és lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy jobban ki tudják használni az Unió politikai és gazdasági súlyából, valamint a Bizottság uniós jogot illető szakértelméből származó előnyöket. A tagállamok éppen ezért kérhetik a Bizottság közreműködését a tárgyalások során. Ez az új eszköz így lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy a tagállamokat eredményesen támogassa.

2. SZAKPOLITIKAI LEHETŐSÉGEK ÉS KONZULTÁCIÓ AZ ÉRDEKELTEKKEL

Tekintettel a javaslat csekély gazdasági és társadalmi hatásaira, a Bizottság nem tartotta szükségesnek hivatalos hatásvizsgálat lefolytatását. Mindazonáltal a deklarált szakpolitikai célkitűzésekre figyelemmel számos lehetőséget mérlegelt annak érdekében, hogy az Európai Tanács következtetéseit a jogszabályokba megfelelően át lehessen ültetni. 2010. december 21. és 2011. március 7. között nyilvános konzultációt szervezett az EU energiapolitikájának külső vonatkozásairól. A konzultáció során kérdések merültek fel a tekintetben, hogy az ellátás biztonságának, valamint az Unió belső energiapiaca megfelelő működésének biztosítása érdekében össze kellene-e hangolni a tagállamok és a Bizottság tevékenységét a kormányközi megállapodások terén. Összesen több mint 90 vélemény érkezett. A beérkezett válaszok kiemelték, hogy az Unió fontos szerepet tölt be egy olyan megbízható jogi és intézményi keret előmozdításában, amely a legfőbb energiaszolgáltatókkal és a tranzitországokkal kölcsönösen előnyös kapcsolatok megteremtését teszi lehetővé. 2011. április 6-án energiaügyi szakértőkkel is tanácskozást folytattak Brüsszelben.

A jelenlegi helyzet

A Bizottságnak a tagállamok és a harmadik országok között létrejött kormányközi megállapodások többségéről jelenleg nincs tudomása, mivel nincs olyan kötelezettség, hogy ezekről a megállapodásokról a Bizottságot átfogóan tájékoztatni kellene.⁵ A Bizottság hozzávetőleges becslése szerint a tagállamok közel 30 kormányközi megállapodást kötöttek harmadik országokkal olajszállítással kapcsolatban és közel 60 megállapodást gázellátás tárgyában.⁶ Ezek a megállapodások valószínűleg a harmadik országokból az Unióba behozott olaj vagy gáz mennyiségére vagy e mennyiségek rögzített infrastruktúrákon keresztül történő behozatalának feltételeire vonatkoznak. A villamosenergia-behozatal tekintetében a tagállamok harmadik országokkal valószínűleg kevesebb kormányközi megállapodást kötöttek. Ezek a megállapodások magukban foglalják a Fehéroroszország, Oroszország, Észtország, Litvánia és Lettország között létrejött ún. BRELL RING-megállapodást a hálózatok balti államokban történő működtetéséről és használatáról. Hasonló megállapodások jöhetnek létre balkáni államokkal is, amelyek esetében a harmadik országok hálózatai egyidejűleg uniós tagállamok hálózataival is összeköttetésben vannak. Nem lehet pontosan megbecsülni, hogy ezeket a kormányközi megállapodásokat milyen gyakran módosítják és hány ilyen új megállapodás megkötésére kerül sor. A tagállamoknak szintén nagy szükségük lenne egy olyan mechanizmusra, amely révén tájékozódhatnak arról, hogy a 27 tagállamban milyen fejlesztések történnek ezen a téren. Noha néhány átláthatósági követelményt már elfogadtak⁷, ezek csupán a gázágazatra (meglévő kormányközi szerződésekre és adott esetben új megállapodásokra), valamint a Bizottság és a tagállamok közötti információcserére vonatkoznak (a tagállamok közötti információcserére nem), így már a fentiek miatt sem volt lehetséges az Európai Tanács következtetéseit a jogszabályokba átültetni. A jelenlegi helyzet ezért nem kielégítő, és a Bizottság úgy ítéli meg, hogy szükség van egy új, részletesebb és átfogóbb információcsere-mechanizmus létrehozására irányuló javaslatra.

Jogi eszköz vagy önkéntes intézkedések

A tagállamok kormányközi megállapodásokra vonatkozó egymás közötti információcseréje, valamint a tagállamok és a Bizottság közötti információcsere tekintetében kizárólag egyértelmű kötelezettségek biztosíthatják az uniós szintű koordinációhoz szükséges átláthatóságot. Noha a javasolt mechanizmus nem kötelező erejű jogi elemeket is tartalmaz, mint például a szabványos záradékok közös kidolgozása, az önkéntes intézkedések önmagukban eddig nem bizonyultak elegendőnek ahhoz, hogy azt a fajta információcserét garantálják, amely képes biztosítani, hogy a tagállamok harmadik országokkal megkötött megállapodásai jogszerűek legyenek és ne veszélyeztessék az Unió belső energiapiacának megfelelő működését. Ezért a kötelező információcserét előíró jogi eszköz – amelynek

---

⁵ Az egyetlen kötelezettséget a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről és a 2004/67/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2010. október 20-i 994/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a gázellátás biztonságáról szóló rendelet) 13. cikkének (6) bekezdése írja elő, HL L 295., 2010.11.12., 1–22. o. Ez a rendelkezés előírja a tagállamok számára, hogy a gázellátás vonatkozásában kötött kormányközi megállapodásokról a Bizottságot értesíteniük kell. A meglévő kormányközi megállapodásokról 2011. december 3-ig kell értesíteni a Bizottságot.

⁶ Tekintettel a tagállamok és a harmadik országok között létrejött néhány ismert kormányközi megállapodásra, például a Déli Áramlat gázvezetékre vonatkozó megállapodásra, ennek a nagyon óvatos becslésnek az a feltételezés az alapja, hogy számos tagállam kötött ilyen kormányközi megállapodást a nagyobb olajvállalatokkal és gázszolgáltatókkal, különösen abban az esetben, ha az olajat vagy a gázt csővezetéken keresztül szállítják.

⁷ Lásd a gázellátás biztonságáról szóló rendelet 13. cikkének (6) bekezdését.

legalkalmasabb formája a határozat – az egyetlen lehetőség a deklarált szakpolitikai célkitűzések teljesítésének biztosítására.⁸

Alkalmazási kör

Annak érdekében, hogy a Tanács következtetéseit pontosan átültessek, a Bizottság azt javasolja, hogy a határozat hatálya terjedjen ki valamennyi olyan meglévő, ideiglenesen alkalmazott és új kormányközi megállapodásra, amely várhatóan befolyásolja a belső energiapiac működését, illetve az energiaellátás biztonságát az Unióban, mivel ez a két terület elválaszthatatlan. Különösen fontos, hogy a határozat rendelkezzen minden olyan kormányközi megállapodásról, amely hatással van a rögzített infrastruktúrán (például csővezetéken és hálózaton) keresztül érkező gáz-, olaj- és villamosenergia-ellátásra vagy az Európai Unióba behozott energia összmenyiségére.

Az információcsere megfelelő időzítése

Létfontosságú, hogy a többi tagállam és a Bizottság minél előbb értesüljön a jövőben megkötendő kormányközi megállapodásokról. A már hatályos kormányközi megállapodások tartalmának teljes ismerete szintén nélkülözhetetlen. A Bizottság ezért fontosnak tartja, hogy a tagállamok mindenekelőtt a Bizottságot értesítsék arról a szándékukról, hogy tárgyalásokat kívánnak kezdeményezni, és azt is, hogy elküldjék a Bizottság részére a kormányközi megállapodások megerősített változatát. A Bizottságnak központi szerepet kell betöltenie abban, hogy a hozzá beérkező információkat haladéktalanul megossza a többi tagállammal, szem előtt tartva a tagállamok bizalmas információk kezelésére irányuló kéréseit.

Amennyiben azonban az információcsere a tárgyalások ideje alatt nem valósul meg, úgy nehéz lesz a megkötendő kormányközi megállapodásokat olyan irányba terelni, hogy azok összhangban legyenek az energiaellátásra vonatkozó uniós jogszabályokkal és az ellátás biztonságára vonatkozó uniós szakpolitikával. Lényeges szempont, hogy elszalasztanánk a lehetőséget arra, hogy megteremtjük a szükséges jogbiztonságot a jelentős energiaprojektekre vonatkozó kormányközi megállapodások helyzete és érvényessége, valamint a későbbi támogathatóságuk tekintetében. Ez hátrányosan érintené az uniós beruházásokat és ezáltal az uniós energiaellátás biztonságát.

A jogsértési eljárások formájában megvalósuló utólagos ellenőrzési mechanizmus nem a leghatékonyabb módja a probléma kezelésének.⁹ Amennyiben ugyanis a kormányközi megállapodásokat már aláírták, sőt, ha már meg is erősítették, a tagállamok azokat még akkor sem módosíthatják egyoldalúan, ha azok egyes rendelkezéseiről megállapítható, hogy sértik a belső piaci szabályokat; a megállapodásokat a szóban forgó harmadik országokkal újra kell tárgyalni. Ezért létfontosságú, hogy a tárgyalások ideje alatt és a kormányközi megállapodások aláírását megelőzően folyamatos kapcsolattartás és információcsere történjen, valamint az érintett tagállam kérelmére vagy bizottsági hatáskörben összeegyeztethetőségi ellenőrzésre legyen lehetőség. A Bizottság ezenkívül javasolja, hogy a tagállamok kérhessék a bizottsági szolgálatok közreműködését a tárgyalások során. Az ilyen

---

⁸ Noha mind rendelet, mind határozat meghozatalára lehetőség lenne, a határozatot a Bizottság alkalmasabbnak ítélte, mivel e jogi eszköz címzettjei kizárólag a tagállamok, és az nincs közvetlen hatással az egyénekre.

⁹ Fontos megjegyezni, hogy a meglévő kormányközi megállapodásokról a Bizottságnak küldött értesítés nem jelenti azt, hogy a Bizottság szükség esetén – azaz, ha egy adott esetben bizonyítható, hogy az adott megállapodás hogyan sérti a belső piaci szabályokat – ne indíthatna jogsértési eljárást.

információcsere-mechanizmusok során szerzett tapasztalatok lehetővé teszik olyan önkéntesen alkalmazott szabványos záradékok közös kidolgozását, amelyeket a tagállamok a jövőben megkötendő kormányközi megállapodásoknál felhasználhatnak. E szabványos záradékok alkalmazása segít megelőzni, hogy a kormányközi megállapodások ütközzenek az uniós joggal.

Kötelező előzetes ellenőrzés vagy a rugalmasabb összeegyeztethetőségi ellenőrzés

A Bizottság nem javasolja egy minden kormányközi megállapodásra vonatkozó kimerítő, kötelező előzetes ellenőrzési mechanizmus bevezetését, mivel egy ilyen mechanizmus túl nagy terhet róna a tagállamokra és legalább néhány hónappal késleltetné a jövőbeli kormányközi megállapodások megkötését.

Ehelyett elegendőnek tart egy rugalmasabb összeegyeztethetőségi ellenőrzési mechanizmust, amelynek révén a Bizottság – saját hatáskörében vagy a kormányközi megállapodásról szóló tárgyalást folytató tagállam kérelmére – a megállapodás aláírását megelőzően ellenőrizheti, hogy a szóban forgó megállapodás összeegyeztethető-e az uniós joggal. Amennyiben az érintett tagállam kérelmére vagy bizottsági hatáskör keretében az összeegyeztethetőség ellenőrzésére sor került, és a Bizottság négy hónapon belül nem nyilvánított véleményt, akkor – annak érdekében, hogy a tárgyalást indokolatlanul ne késleltessék – úgy kell tekinteni, hogy a Bizottság a megállapodás ellen nem emelt kifogást.

Ez a javasolt lehetőség – az Unió alkupozíciójának összehangolt és eredményes kihasználásával – nagymértékben elősegíti, hogy az Unió fenntartsa a belső energiapiaca megfelelő működését, megóvja az energiaellátás biztonságát, valamint a jelentős energiaprojektek megvalósítását. A javaslat kedvező hatásai ebben a tekintetben ellensúlyozzák azt a csekély többletterhet, amely a harmadik országokkal a kormányközi megállapodásokról folytatott tárgyalások során teljesítendő átláthatósági kötelezettségek miatt a tagállamokra hárul.

3. A JAVASLAT JOGI ELEMEI

Ennek a javaslatnak az a célja, hogy az Európai Tanács 2011. február 4-i ülésének következtetéseit olyan mechanizmussá alakítsa, amely részletes eljárásokat tartalmaz a tagállamok és a Bizottság közötti, a kormányközi megállapodásokkal kapcsolatos információcserét illetően, azzal a szándékkal, hogy az energiaellátás biztonságának garantálása, az Unió belső energiapiacának megfelelő működése, valamint a beruházási döntésekhez szükséges jogbiztonság megteremtése érdekében megkönnyítse az uniós szintű koordinációt.

Az egyes tagállamok szintjén nehéz biztosítani ezeknek a szakpolitikai célkitűzéseknek a teljesítését. A tagállamoknak jelenleg nem áll rendelkezésére elegendő információ ahhoz, hogy felmérjék, hogy a kormányközi megállapodásaik összességében milyen hatással vannak az ellátás biztonságára az Európai Unión belül. A tagállamok saját megítélése azzal kapcsolatban, hogy az energiaellátásra vonatkozó uniós jogszabályok ezekben a kormányközi megállapodásokban megfelelően érvényesülnek-e, szintén nem szolgáltat elegendő jogbiztonságot a befektetők számára. Az uniós szintű összehangolás ezzel ellentétben valamennyi deklarált célkitűzés elérését támogatja. Mivel a javasolt információcsere javítja a tagállamok tárgyalási pozícióját a harmadik országokkal szemben, az uniós szabályok és szakpolitikák megfelelő végrehajtását is biztosítja. Lehetővé teszi, hogy a tagállamok a nemzeti szempontjaik helyett az egész Unión belüli ellátás biztonságának közös szempontjait tartsák szem előtt. A közösen kidolgozott szabványos záradékok és a javasolt

összeegyeztethetőségi ellenőrzés ezenkívül nagyobb jogbiztonságot nyújt a befektetőknek, mivel a kormányközi megállapodás nagyobb valószínűséggel felel meg az EU-jognak. A javaslat ezért a szubszidiaritás elve alapján indokolt. Tiszteletben tartja az arányosság elvét is, mivel a vizsgált, önkéntes alapon alkalmazott alternatívák nem biztosítják a szakpolitikai célkitűzések teljesítéséhez szükséges információcserét.

A kormányközi megállapodás a fogalommeghatározás szerint a tagállamok és harmadik országok között létrejött minden olyan jogilag kötelező erejű megállapodás, amely várhatóan befolyásolja a belső energiapiac működését, illetve az energiaellátás biztonságát az Európai Unióban.

A párhuzamosságok elkerülése érdekében ez a javaslat nem vonatkozik azokra a kormányközi megállapodásokra, amelyekről egyéb uniós jogszabályok alapján kell értesíteni a Bizottságot, kivéve azokat a kormányközi megállapodásokat, amelyeket a gázellátás biztonságáról szóló rendelet alapján kell benyújtani a Bizottsághoz.¹⁰ A javaslat szerint az új mechanizmus nem érinti a gazdasági szereplők között létrejött megállapodásokat sem, kivéve, ha és kizárólag olyan mértékben, amennyiben a kormányközi megállapodások kifejezetten utalnak ezekre a kereskedelmi megállapodásokra.

A tagállamok a közöttük és a harmadik országok között létrejött valamennyi meglévő és ideiglenesen alkalmazott kormányközi megállapodást a javasolt határozat hatálybalépésétől számított legkésőbb három hónapon belül megküldik a Bizottságnak. A tagállamoknak továbbá haladéktalanul értesíteniük kell a Bizottságot, amennyiben új kormányközi megállapodások megkötése, illetve meglévő kormányközi megállapodások módosítása érdekében tárgyalásokat kívánnak kezdeni. A tárgyalásokról a Bizottságot rendszeresen tájékoztatni kell. A Bizottság kérelemre megfigyelőként részt vesz a tárgyalásokon. Ezzel összefüggésben a tagállamok is kérhetik, hogy a Bizottság a harmadik országokkal folytatott tárgyalásokon közreműködjön.

A kormányközi megállapodás megerősítését követően a megerősített szöveget el kell küldeni a Bizottságnak. A kormányközi megállapodásokat teljes egészében el kell küldeni, ideértve azok mellékleteit és módosításait, továbbá minden olyan szöveget, amelyekre azokban hivatkoznak. A Bizottság egy adatbázison keresztül a tagállamok rendelkezésére bocsát valamennyi hozzá beérkezett információt. A tagállamok a Bizottságnak történő információszolgáltatáskor jelezhetik, ha a megállapodásokban szereplő információk valamely része bizalmasnak minősül.

A Bizottság segíti a tagállamok közötti koordinációt annak érdekében, hogy áttekintse a kormányközi megállapodások terén történt előrelépést, meghatározza az általános problémákat és a megoldási lehetőségeket, valamint olyan szabványos záradékokat dolgozzon ki, amelyeket a tagállamok a jövőben megkötendő kormányközi megállapodásoknál felhasználhatnak.

A Bizottság ezenkívül saját hatáskörében a tárgyalások lezárásáról szóló értesítés beérkezését követő négy héten belül, illetve a kormányközi megállapodásról szóló tárgyalást lefolytató tagállam kérelmére – a megállapodás jogszerűségének biztosítása érdekében – jogosult ellenőrizni, hogy a szóban forgó megállapodás összeegyeztethető-e az uniós joggal. A

---

¹⁰ A párhuzamosság a gázellátás biztonságáról szóló rendelet vonatkozásában is elkerülhető, mivel az ebben a javaslatban szereplő, részletesebb szabályok alapján történő értesítéssel a gázellátás biztonságáról szóló rendelet által előírt követelményeket is teljesítik.

tagállamnak ebben az esetben még az aláírás előtt el kell küldenie a Bizottságnak a teljes egészében letárgyalt kormányközi megállapodást. A Bizottságnak négy hónap áll rendelkezésére az értékelésre. Az összeegyeztethetőség ellenőrzésére irányuló ilyen kérelem esetén, amennyiben a Bizottság a vizsgálati időszak alatt a megállapodással kapcsolatban nem nyilvánít véleményt, akkor úgy kell tekinteni, hogy az ellen nem emelt kifogást.

A Bizottság a javasolt határozat alkalmazásáról annak hatálybalépését követő négy év elteltével jelentést készít.

A javasolt határozat a Hivatalos Lapban való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

4. A JAVASLAT KÖLTSÉGVETÉSI VONZATAI

A javaslatnak nincsenek az uniós költségvetést érintő vonzatai. A Bizottságra háruló csekély adminisztratív többletterhelés nem jelent további költségeket.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS HATÁROZATA**a tagállamok és harmadik országok között az energiaellátás területén kötött
kormányközi megállapodásokra vonatkozó információcsere-mechanizmus
létrehozásáról**

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 194. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezetének a nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére¹¹,tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére¹²,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) Az Európai Tanács felkérte a tagállamokat, hogy a harmadik országokkal az energiaellátás vonatkozásában korábban megkötött, illetve új kétoldalú megállapodásokról 2012. január 1-jétől tájékoztassák a Bizottságot. A Bizottság ezeket az információkat – a bizalmas üzleti adatok védelmének szem előtt tartásával – megfelelő formában a többi tagállam rendelkezésére bocsátja.
- (2) Az uniós jogszabályok előírják a tagállamok számára, hogy a Szerződésekből, illetve az Unió intézményeinek intézkedéseiből eredő kötelezettségek teljesítésének biztosítása érdekében tegyék meg a megfelelő intézkedéseket. A tagállamoknak ezért el kell kerülniük, illetve meg kell szüntetniük a harmadik országokkal kötött nemzetközi megállapodások és az uniós jogszabályok közötti bárminemű összeegyeztethetlenséget.
- (3) A belső energiapiac megfelelő működéséhez az szükséges, hogy a harmadik országokból az Unióba irányuló energiabehozatalt teljes egészében a belső energiapiacot létrehozó rendelkezések szabályozzák. A nem megfelelően működő belső energiapiac az energiaellátás biztonságát tekintve kiszolgáltatott helyzetbe hozza az Európai Uniót. A tagállamok és a harmadik országok között az energiaellátás vonatkozásában létrejött megállapodások nagyfokú átláthatósága lehetővé teszi az

---

¹¹ HL C ..., ..., ... o.¹² HL C ..., ..., ... o.

Unió számára, hogy a szolidaritás szellemében összehangolt intézkedéseket tegyen annak biztosítása érdekében, hogy ezek a megállapodások az uniós jogszabályokkal összhangban legyenek és eredményesen biztosítsák az energiaellátást.

- (4) Az új információcsere-mechanizmusnak csak azokra a kormányközi megállapodásokra kell vonatkoznia, amelyek várhatóan befolyásolják a belső energiapiacot, illetve az energiaellátás biztonságát, mivel ez a két terület elválaszthatatlan. Különösen a rögzített infrastruktúrán keresztül érkező gáz-, olaj- és villamosenergia-ellátást, illetve a harmadik országokból az Unióba irányuló energiabehozatal mennyiségét érintő valamennyi kormányközi megállapodásra kell kiterjednie.
- (5) Az ezzel a határozattal létrehozandó információcsere-mechanizmus hatálya alól ki kell vonni azokat a kormányközi megállapodásokat, amelyekről egyéb uniós jogi aktusok (mint például a tagállamok és harmadik országok közötti kétoldalú beruházási megállapodások tekintetében átmeneti rendelkezések megállapításáról szóló .../.../EU európai parlamenti és tanácsi rendelet¹³) alapján teljes egészében értesíteni kell a Bizottságot.
- (6) Az értesítési kötelezettség alóli mentesség nem vonatkozik azokra a kormányközi megállapodásokra, amelyeket a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről és a 2004/67/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2010. október 20-i 994/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet¹⁴ 13. cikkének (6) bekezdése alapján a Bizottsághoz be kell nyújtani. Ennélfogva azokról a harmadik országokkal kötött kormányközi megállapodásokról, amelyek hatással vannak a gázinfrastruktúra és a gázellátás fejlesztésére és használatára, az ebben a határozatban foglalt előírásoknak megfelelően kell a Bizottságot értesíteni. A párhuzamosságok elkerülése érdekében az ennek a határozatnak megfelelően tett értesítést a 994/2010/EU rendeletben előírt értesítési kötelezettség teljesítésének kell tekinteni.
- (7) Ez a határozat nem érinti a gazdasági szereplők között létrejött megállapodásokat, kivéve, ha és kizárólag olyan mértékben, amennyiben a kormányközi megállapodások kifejezetten utalnak ezekre a kereskedelmi megállapodásokra. Kereskedelmi megállapodások megkötése céljából harmadik országokbeli partnerekkel tárgyalásokat folytató gazdasági szereplők kérhetik a Bizottság segítségét annak érdekében, hogy az uniós joggal való esetleges összeegyeztethetlenséget elkerüljék.
- (8) A tagállamoknak minden meglévő, a bécsi egyezmény¹⁵ 25. cikke értelmében ideiglenesen alkalmazott, illetve új kormányközi megállapodást el kell küldeniük a Bizottságnak.
- (9) A tagállamoknak már arról is értesíteniük kell a Bizottságot, ha új kormányközi megállapodások megkötése, illetve meglévő kormányközi megállapodások módosítása érdekében tárgyalásokat kívánnak kezdeni. A folyamatban lévő tárgyalásokról a Bizottságot rendszeresen tájékoztatni kell. A Bizottságnak joga van a tárgyalásokon megfigyelőként részt venni. A tagállamok is kérhetik, hogy a Bizottság a harmadik országokkal folytatott tárgyalásokon segítséget nyújtson számukra.

---

¹³ [COM(2010)344 végleges, még nem került elfogadásra]

¹⁴ HL L 295., 2010.11.12., 1. o.

¹⁵ A szerződések jogáról szóló 1969. évi bécsi egyezmény.

- (10) A Bizottságnak – saját hatáskörében vagy a kormányközi megállapodásról tárgyalást folytató tagállam kérelmére – jogában áll a megállapodás aláírása előtt megvizsgálni, hogy a szóban forgó megállapodás összhangban van-e az uniós joggal.
- (11) Az e határozat hatálya alá tartozó valamennyi végleges, megerősített megállapodást el kell küldeni a Bizottságnak annak érdekében, hogy a többi tagállam teljes körűen tájékozódhasson.
- (12) A Bizottság a hozzá beérkezett valamennyi információt elektronikus formában hozzáférhetővé teszi minden tagállam számára. A Bizottság tiszteletben tartja a rendelkezésre bocsátott információk, különösen az üzleti információk bizalmas kezelésére vonatkozó tagállami kérelmeket. Az információk bizalmas kezelésére vonatkozó kérelem azonban nem korlátozza a Bizottság hozzáférését a bizalmas információkhoz, mivel a Bizottságnak a saját értékelése elvégzéséhez átfogó tájékoztatásra van szüksége. Az információk bizalmas kezelésére vonatkozó kérelmek nem érintik az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz történő hozzáféréséről szóló, 2001. május 30-i 1049/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott, dokumentumokhoz való hozzáférésre vonatkozó jogosultságot.¹⁶
- (13) A kormányközi megállapodásokra vonatkozó információk rendszeres cseréje uniós szinten lehetővé teszi a bevált gyakorlatok kialakítását. A Bizottság e bevált gyakorlatok alapján javaslatokat tehet a tagállamok és a harmadik országok között megkötendő kormányközi megállapodásokban alkalmazandó szabványos záradékokra. E nem kötelező érvényű szabványos záradékok alkalmazása kizárja, hogy a kormányközi megállapodások ellentétesek legyenek az uniós joggal.
- (14) A meglévő, valamint az új kormányközi megállapodások kölcsönös ismeretének javítása lehetővé teszi, hogy a tagállamok az energiaellátást érintő kérdésekben egymás között, illetve a Bizottsággal összehangoltabban működjenek együtt. A hatékonyabb együttműködés révén a tagállamok teljes mértékben ki tudják használni az Unió politikai és gazdasági súlyából adódó előnyöket.
- (15) Az ebben a határozatban foglalt információcsere-mechanizmus nem érinti a jogsértésre és a versenyre vonatkozó uniós szabályok alkalmazását,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk
Tárgy és hatály

(1) Ez a határozat információcsere-mechanizmust hoz létre a tagállamok és a Bizottság között a kormányközi megállapodások tekintetében.

(2) E határozat hatálya – a 994/2010/EU rendelet 13. cikkének (6) bekezdése alapján a Bizottsághoz benyújtandó kormányközi megállapodások kivételével – nem terjed ki azokra a kormányközi megállapodásokra, amelyeket az uniós jog alapján egyéb különleges értesítési eljárások keretében a Bizottságnak teljes egészében el kell küldeni.

---

¹⁶ HL L 8., 2001.1.12., 28. o.

2. cikk
Fogalommeghatározások

E határozat alkalmazásában:

- (1) „kormányközi megállapodás”: a tagállamok és harmadik országok között létrejött minden olyan jogilag kötelező erejű megállapodás, amely várhatóan befolyásolja a belső energiapiac működését, illetve az energiaellátás biztonságát az Unióban;
- (2) „meglévő kormányközi megállapodás”: olyan kormányközi megállapodás, amely e határozat hatálybalépését megelőzően lépett hatályba.

3. cikk
Információcsere a Bizottság és a tagállamok között

(1) A tagállamok e határozat hatálybalépésétől számított legkésőbb három hónapon belül teljes egészében benyújtanak a Bizottsághoz minden, közöttük és harmadik országok között létrejött, meglévő és ideiglenesen alkalmazott kormányközi megállapodást, azok mellékleteit és módosításait, továbbá minden olyan szöveget, amelyekre azokban kifejezetten hivatkoznak. A Bizottság a hozzá beérkezett dokumentumokat elektronikus formában minden tagállam számára hozzáférhetővé teszi. Minden olyan meglévő vagy ideiglenesen alkalmazott kormányközi megállapodást, amelyet e határozat hatálybalépéséig a 994/2010/EU rendelet alapján már elküldtek a Bizottságnak, és amely megfelel az ebben a bekezdésben foglalt követelményeknek, úgy kell tekinteni, hogy e határozat alkalmazásában bejelentették a Bizottságnak.

(2) Amennyiben valamely tagállam harmadik országgal tárgyalásokat kíván kezdeni meglévő kormányközi megállapodás módosítása vagy ilyen új megállapodás megkötése érdekében, úgy az erre irányuló szándékáról a tárgyalások tervezett megkezdése előtt a lehető legkorábbi időpontban, írásban kell tájékoztatnia a Bizottságot. A Bizottság részére küldött tájékoztatásnak tartalmaznia kell a megfelelő dokumentációt, a tárgyalások során megvitatandó rendelkezések megjelölését, a tárgyalások célkitűzéseit és minden más lényeges információt. Meglévő megállapodás módosítása esetén a Bizottságnak küldött tájékoztatásban meg kell jelölni azokat a rendelkezéseket, amelyeket újra kívánnak tárgyalni. A Bizottság a hozzá beérkezett valamennyi információt elektronikus formában minden tagállam számára hozzáférhetővé teszi. Az érintett tagállam rendszeresen tájékoztatja a Bizottságot a folyamatban lévő tárgyalásokról. A Bizottság vagy az érintett tagállam kérésére a Bizottság megfigyelőként részt vehet a tárgyalásokon.

(3) Az érintett tagállam a kormányközi megállapodás vagy annak módosítása megerősítését követően a megállapodást vagy annak módosítását, valamennyi mellékletét, illetve a megállapodásban vagy annak módosításában kifejezetten hivatkozott egyéb szövegeket elküldi a Bizottságnak, amely a hozzá beérkezett dokumentumokat – a 7. cikknek megfelelően bizalmasnak minősülő részek kivételével – elektronikus formában minden tagállam számára hozzáférhetővé teszi.

4. cikk
A Bizottság közreműködése

Amennyiben egy tagállam a 3. cikk (2) bekezdése szerint arról tájékoztatja a Bizottságot, hogy meglévő kormányközi megállapodás módosítása vagy új kormányközi megállapodás megkötése céljából tárgyalásokat kíván kezdeni harmadik országgal, úgy a tagállam kérheti a Bizottság közreműködését a tárgyalások lefolytatásában.

5. cikk
Az összeegyeztethetőség előzetes ellenőrzése

A Bizottság saját hatáskörében, a tárgyalások lezárásáról szóló értesítés beérkezését követően legkésőbb négy héten belül, vagy a kormányközi megállapodásról szóló tárgyalást lefolytató tagállam kérelmére, a megállapodás aláírását megelőzően ellenőrizheti, hogy a szóban forgó megállapodás összeegyeztethető-e az uniós joggal. Amennyiben a Bizottság vagy az érintett tagállam kéri a szóban forgó kormányközi megállapodás uniós joggal való összeegyeztethetőségének előzetes értékelését, úgy az egyeztetés alatt álló, de még alá nem írt kormányközi megállapodás tervezetét vizsgálat céljából a Bizottságnak el kell küldeni. Az érintett tagállam a kormányközi megállapodás tervezetének Bizottsághoz történő benyújtásától számított négy hónapig nem írhatja alá a megállapodást. A vizsgálati időszakot az érintett tagállam hozzájárulásával meg lehet hosszabbítani. Összeegyeztethetőség ellenőrzésére irányuló kérelem esetén, amennyiben a Bizottság a vizsgálati időszak alatt a megállapodás tervezetével kapcsolatban nem nyilvánít véleményt, akkor úgy kell tekinteni, hogy az ellen nem emelt kifogást.

6. cikk
Koordináció a tagállamokkal

(1) A Bizottság előmozdítja a tagállamok közötti koordinációt azzal a szándékkal, hogy:

- a) áttekintse a kormányközi megállapodások terén történt előrelépést;
- b) meghatározza a kormányközi megállapodásokkal kapcsolatos általános problémákat és mérlegelje a problémák kezelésére szolgáló megfelelő fellépéseket;
- c) a bevált gyakorlatok alapján szabványos záradékokat dolgozzon ki, amelyek alkalmazása biztosíthatja, hogy a jövőbeli kormányközi megállapodások teljes mértékben összhangban legyenek az energiaellátásra vonatkozó uniós jogszabályokkal.

7. cikk
Titoktartás

A 3. cikk alapján a Bizottság részére nyújtott tájékoztatás során a tagállam jelezheti, ha az információ valamely része bizalmasnak minősül, és hogy a megadott információ megosztható-e más tagállamokkal, különösen kereskedelmi információ esetében. A Bizottság ezeket a jelzéseket tiszteletben tartja. A titoktartásra vonatkozó kérelem nem korlátozza a Bizottság hozzáférését a bizalmas információkhoz.

8. cikk
Felülvizsgálat

(1) A Bizottság négy évvel e határozat hatálybalépését követően jelentést nyújt be az Európai Parlamenthez, a Tanácshoz és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsághoz e határozat alkalmazásáról.

(2) A jelentésben elsősorban azt kell értékelni, hogy e határozat megfelelő keretet biztosít-e ahhoz, hogy a kormányközi megállapodások az uniós joggal teljes mértékben összhangban legyenek, illetve a kormányközi megállapodások vonatkozásában a tagállamok magas szintű együttműködést folytassanak.

9. cikk
Hatálybalépés

Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

10. cikk
Címzettek

Ennek a határozatnak a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök